

П. Г. Удхаус

Моралният кодекс на
Мълинърови

Нашата отбрана групичка сериозни умове в бара на „Въдичарски отдих“ обсъждаше нашумял съдебен казус за нарушено обещание за женитба, на който ежедневниците посвещаваха напоследък доста място. Едно Уиски с лимон повдигна въпроса как го правят тези мъже.

– Абе как им ги съобщават тези работи на момичетата? – попита той. – За това, ако ме питате, е нужна лъвска храброст. Аз самият бях голям смелчага на времето, но ако ми кажехте да захвърля като изношена ръкавица скъпата ми съпруга – тогава госпожица Бутъл от Източен Балъм – много бих се замислил. А тук чета, че тия работи ставали всеки божи ден. Просто да се не начудиш.

Една замислена Голяма халба изрази становището, че в днешно време телефонът бил крайно полезен в подобни случаи. А Джинът в тъгля изказа предпочитание към – както го нарече той – изпитания стар номер с фалшивата брада.

– Тя решава проблема от раз – увери ни той. – Купувате брада, лепвате си я, написвате писмо на момичето и дим да ви няма в Австралия.

Тъмната бира заяви, че това било недостойно за един англичанин. Джинът не се даде – не е вярно, много си е даже достойно. Халбата тъмна се обърна към господин Мълинър с молба да се произнесе по въпроса.

Господин Мълинър се усмихна снизходително.

– В моя случай, а същото се отнася и за всеки мъж от рода Мълинър – рече той и отпи от топлия скоч с лимон, – въпросът за прекратяването на годежа изобщо не би възникнал. Ние може да не сме прави, може да се придържаме по един безразсъдно старомоден начин към семейната чест, но моралният кодекс на Мълинърови повелява годежът да не се разваля от мъжката половина на договорените страни. Когато един Мълинър се обрече на брак, той си остава обречен. Именно тази безукорна рицарщина, предавана от поколение на поколение, усложни до голяма степен живота на моя племенник Арчибалд, когато той реши да се освободи от честната дума, дадена на Орелия Камърлей.

Ние бяхме потресени.

– Арчибалд? – извикахме в хор. – Племенникът ви Арчибалд? Онзи, дето така удачно имитира кудкудякаща кокошка? Но нали твърдяте, че обожавал това момиче до дъното на душата си?

– Точно така.

– Защо тогава му е дотрябвало да разваля годежа?

– Едва ли е нужно да подчертавам, че подбудите му, както може да се очаква от всеки мой племенник, бяха изключително достойни за

уважение и крайно алтруистични. Той беше убеден, че действия изцяло в интерес на Орелия. Но може би желаете да чуете цялата история?

Вие току-що споменахте, че племенникът ми Арчибалд обожаваше Орелия Камърлей до дъното на душата си, и държа да подчертая, че той я обожаваше точно дотам. Дори случайната й дума бе закон за него. Една нейна усмивка – и той цял ден беше щастлив. Ще разберете докъде стигаха чувствата му, като ви кажа, че не веднъж, а цели три пъти изпраща личния си прислужник Медоуз в Хайд Парк с инструкцията да издълбае на първото срещнато дърво неговите, на Арчибалд, инициали, преплетени с тези на госпожица Камърлей. Ето защо бе потресен до мозъка на костите си, когато шест седмици след годежа усети несъмнен хлад в държането й към него.

Временни и преходни изяви на хлад от страна на обожавания обект не са, разбира се, уникално явление. Момичетата се заледяват чисто и просто за да си позволят разкоша след това да се разтопят. Но случаят, за който става дума, съвсем не беше такъв. Той несъмнено носеше белезите на искреността. Арчибалд, да речем, ще я нарече своя пътеводна звездичка, а тя ще отвърне „ъхъ“. Той ще я попита дали обича своя мъничък Арчибалд, а тя ще смотоледи едно: „ами да“. Той ще й описва с пламенни краски приближаващия сватбен ден, а тя ще го попита дали е чел напоследък нещо интересно. Дреболии, ще кажете вие... Нищо, за което да се залови човек... Съгласен съм. Но все пак, като събрал две и две и претеглил всички доказателства, Арчибалд Мълинър стигнал до извода, че поради неизвестни тайнствени причини неговата Орелия е написала кандидатурата му. Така че, като всеки млад мъж, чието сърце се облива в кърви, той се запътил за съвет при майка си.

След овдовяването си лейди Мълинър се заселила недалеч от ботаническата градина. Двете с Орелия много се били сприятелили и на Арчибалд му хрумвало, че не е изключено по време на сърдечните им общувания момичето да е изгървало някоя забележка, която да му послужи като ключ към мистерията. Във всеки случай нищо не пречело да навести родителката си и да попита, така че натиснал газта на двуместната си кола и не след дълго вече прекосявал малката градинка, на път за слънчевата стая, където майка му обичала да прекарва следобедите си. И тъкмо да прекрачи прага, на отворената врата с бодро синовно „здрас-ти!“ на уста, когато неочаквана гледка го встрещила, ченето му увиснало, а пенснето му изхвъркнало под напора на силни чувства.

Защото, джентълмени, там, насред огряната от слънцето стая,

стояла лейди Мълинър, отломка от покойния сър Шолто Мълинър, излезла език като запъхтяно псе и издаваша страховити „ха-ха-ха!“, от които кръвта във вените на Арчибалд се превърнала в бучки лед. После пред все тъй изумения му взор тя рязко престанала да пръхти и взела да изговаря нещо, което дори не дотам визискателният ѝ син преценил като смахнато. Нещото се състояло от буквите „у“ и „и“, повтаряни нескончаемо в така посочения ред. Но онова, което довършило Арчибалд, било начинът, по който ги произнасяла. „У“-то било приглушено и звукът се изнизвал плавно през издутите на фуния устни; Това, твърдеше той, как да е. „И“-то обаче правело картината неопишуемо тъжна и безнадеждна. Като го изричала, майка му разтягала устни в тъй зловещо ухилена гримаса, че жилите на врата ѝ се изпъвали като корабни въжета. И така безкрай. Въздържала се от „у“-та само колкото да се нахвърли върху „и“-та, а когато не икала, укала. Ето как ми описа сцената моят племенник и трябва да призная, че въображението ми нарисова една действително поразяваща картина.

На Арчибалд веднага му станало ясно защо отношението на Орелия към него претърпяло коренна промяна. Тя несъмнено е сварила клетата стара родителка наред един от тези пристъпи, решил той, и си е дала сметка колко неизлечимо се е чалнала бъдещата ѝ свекърва. Такова поведение е в състояние да накара всяко момиче да се позамисли.

Племенникът ми се обърнал кръгом и запреплитал крака през градината, без да вижда къде стъпва. Можете да си представите какво му е било на горкото момче. Не са много нещата, които биха разстроили един мъж повече от чалването на родната му обична майка, но като притурите към тази трагедия и скъсване с любимото момиче, ето ви материал, от който Съмърсет Моъм би измъдрил триактна пиеса, без да си изкълчи мозъка.

А за Арчибалд вече нямало съмнение, че годежът трябва да се разтури. Мъж с неговото чувство за дълг и чест просто нямал друг избор. Както ми каза той, не можеш да помъкнеш любимото момиче към олтара, когато в рода ти има откачени. Няма начин умопомрачението да не е заразно. По всяка вероятност не след дълго щяло да се прояви и в самия него. Представете ли си какво ще ѝ бъде на Орелия да застане рамо до рамо с него пред свещеника и на въпроса: „Ще я вземеш ли, Арчибалд, за жена?“, той да отвърне „уиу“ или – което е далеч по-страшно – да излезе език като задъхано псе. Това би дало повод за хапливи забележки. При подобни обстоятелства всяко момиче може да се почувства не на място.

Не, годежът трябвало незабавно да бъде прекратен.

Още докато вземал това решение, той се сетил за моралния кодекс на Мълинърови и веднага осъзнал, че работата ще се окаже далеч по-сложна. Не можел да развали годежа. Трябвало да направи нещо, с което да принуди Орелия тя да предприеме тази стъпка. Така че всичко се свеждало до въпроса „какво?“.

Размислил се. Кои от познатите му момичета са анулирвали годежите си и поради какви причини?

Например Джейн Годмарш. Нейният любим я извел на увеселителна разходка със спортната си кола и я вкарал – заедно със себе си, разбира се – в декоративното езерце в парка. Джейн върнала на годеника си свободата две секунди след като изплюла първата попова лъжичка...

Какво, ако изведе Орелия на разходка с колата и... Не. Направо потреперил при тази мисъл. Не можа да ми обясни защо именно, но твърдеше, че самата мисъл го разтърсила.

Мили Скот отрязала квитанцията на годеника си заради отвратителния му навик да се подхилква подигравателно всеки път, когато играели тенис на смесени двойки и тя пропуснела топка. Пак не ставало. Орелия не играела тенис. Освен това му било пределно ясно, че не би могъл да се изхили гадно и коравосърдечно на Орелия, която е за него по-скоро богиня, отколкото нещо друго.

Виж, случаят с Хипация Слогит бил съвсем различен. Бивша изгора на бъдещия глава на нейното семейство цъфнала една вечер в ресторанта, както си вечеряли, и вдигнала чудовищен скандал.

Ето това, решил Арчибалд, върши работа. Единствената пречка била, че си нямал бивши изгори, но след едноминутен размисъл съобразил, че изгората може да се наеме от най-близката театрална агенция. Несъмнено стотици безработни актриси само това чакат срещу прилично възнаграждение.

И все пак отново потреперил. Подобна сцена в пренаселен ресторант неминуемо би привлякла към него погледите на посетителите, а той изпитвал ужас от това. Ако имал алтернатива, с готовност щял да я прегърне.

И тогава си спомнил за Дора Тревис. Вечерта преди да стане госпожа Обри Рочестър-Уопшот, тя известила обществеността чрез „Морнинг Поуст“, че замисленото единение няма да се състои. Работата била там, спомнил си Арчибалд, че горкият Обри се натряскал по време на семейния обяд и нарекъл баща ѝ нещо не дотам ласкателно.

Ето го разковничето. Ще оскърби дъртия Камърлей и ще остави

Орелия да свърши останалото.

Делото, на което се обричал, не било от най-леките. Башата на любимата съвсем не бил добродушен чичка, дето ще се остави така лесно да го оскърбиш. Бил от коравите, видели всичко бивши колониални губернатори, които се прибират в Англия, за да прекарат тук залеза на живота си в тормозене на околните и лаене по келнерите в клуба. До този момент благоразумната политика на Арчибалд спрямо него се състояла предимно в умилкване и подмазване. С най-ревностно прилежание правел всичко по силите си да се докара на сър Ракшо Камърлей. Смирено и лицемерно му се усмихвал и впръсквал в държането си щедра доза благоговение. И най-важното, захласнато изслушвал от игла до конец всичките му истории, без ни най-малко да се притеснява от факта, че странна ексцентричност на паметта карала бившия губернатор да разпраща една и съща случка поне четири последователни вечери.

Чрез всички тези средства той бил успял да се подмаже достатъчно на стария пън и затова един рязък завой в политиката щял да има страхотно въздействие. След подобен самоотвержен опит, казал си Арчибалд, сватбеното шампанско щяло да бъде задраскано завинаги от дневния ред.

Блед, но изпълнен с решимост, племенникът ми се издокарал с обичайната си прилежност и се запътил към дома на своята любима, където бил канен на вечеря.

Не знам, джентълмени, дали ви се е случвало да наблюдавате пенсиониран губернатор по време на вечеря. Аз самият не съм имал този късмет, но Арчибалд твърди, че гледката гъмжи от интересни ситуации. Започвал в духа на прегладнял лъв в джунглата, като се зъбел кръвожадно на супата си, а рибата поглъщал под акомпанимента на приглушено ръмжене. Поведението му се смекчавало едва с поднасянето на основното ястие. А след десерта у него започвало да се наблюдава дори известно добродушие. Зверският глад бил уталожен. Пълният стомах си вършел благородното дело.

С поднасянето на плодовете и портвайна омекотеният губернатор се облягал спокойно назад и започвал да разказва истории.

През въпросната вечер сценарият бил спазен както винаги. Икономът Багшот напълнил чашата на работодателя си, отстъпил назад и застанал на поста си. Сър Ракшо изгруктял дружелюбно и вперил в Арчибалд оцъкления си поглед. Ако е бил що-годе наблюдателен, от взора му не би се изплъзнал фактът, че момчето било преbledняло и напрегнато и изобщо имало изтормозен вид. Но сър Ракшо Камърлей никак не се

интересувал от сменящите се цветове по лицето на Арчибалд Мълинър. В момента той бил за него просто слушател на историята за стария Джордж Бейтс и носорога.

– Като каза, че има пълнолуние – започнал той, тъй като племенникът ми наистина бил зачекнал тази тема, – та се сетих за една любопитна случка с моя стар приятел Джордж Бейтс. Това стана в Бонго-Бонго.

Той направил пауза, за да отпие от чашата си, и Арчибалд забелязал как лицето на Орелия придобило изнурен и отегчен вид. Майка й – измъчена бледалика женица – едва заглушила една лека въздишка. А някъде в дъното Багшот тревожно се размърдал.

– При пълнолуние – продължил неумоливо сър Ракшо – бонго-бонговци тръгват на лов за носорози и този мой приятел – Джордж Бейтс му е името... Впрочем спрете ме, ако сте чували тази история.

– Стоп! – извикал Арчибалд.

Настъпила напрегната тишина. Сър Ракшо се разтърсил, сякаш думата била куршум, а той – носорог, на какъвто действително приличал в не дотам благодрушните си състояния.

– Какво каза? – изскърцал той.

– Казах „стоп!“ – пояснил Арчибалд. Макар вътрешно да се трясал като желе, външно бил запазил непоклатимо самообладание, че дори и известна сприхавост. – Нали казахте да ви спра, ако съм чувал вече историята, затова ви спрях. Дори ако я разказвахте както трябва, пак нямаше да ми допадне. Но вие не я разказвате добре. Разказвате я отвратително. И много ще ви бъде задължен, Камърлей, ако престанете да ми я натрапвате сега или всеки друг път, когато ви обземе непреодолимият сърбеж. Не желая да чувам никога вече за Бейтс и неговия носорог. А към въпросния екземпляр присъединявам всички останали, на които приятелите ви са се натъквали в неопишуемо досадното ви минало. Ясно ли е, Камърлей? Точка по въпроса!

Той млькнал и отпил от портвайна. Докато вършел това, предвидливо мръднал стола си назад, за да е подготвен, в случай че събитията му препоръчат да се свлече на четири крака под масата и оттам да се защитава със зъби и нокти. На един възпълен бивш колониален губернатор, преценил той, никак няма да му е лесно да докопа някого, който се е свил на топка под масата.

Тъкмо взел това решение и се чул гласът на лейди Камърлей.

– Благодаря ти, Арчибалд! – В гласа й трептели сълзи на признателност. – Крайно време беше някой безстрашен герой да се появи отнякъде и да направи това изказване. Ти ми взе от устата думите, които дълги

години ми се е искало да произнеса. Ако беше успял да разкаже историята, щях да я чуя за сто двадесет и седми път в живота си.

Очите на Орелия светели като звезди.

– А аз съм я слушала четирийсет и три пъти – допълнила тя.

Някъде изотзад се дочуло деликатно изкашляне.

– Аз пък – обадил се Багшот – съм я чул осемдесет и шест пъти.

Мога ли да си позволя да дам своя скромен дял към благодарностите, отправени към господин Мълинър за твърдото становище, което зае? Понякога съм склонен да мисля, че джентълмените изобщо не си дават сметка колко е потискащо за един иконом да изслушва след вечеря техните истории. Официалното му положение с гръб към бюфета изключва категорично възможността за бягство, което прави живота на икономата много, много тежък. Благодаря ви, господин Мълинър.

– Няма за какво.

– Благодаря ти, Арчибалд – повторила лейди Камърлей.

– Но, моля ви...

– Благодаря ти, мили – присъединила се и Орелия.

– За мен беше удоволствие.

– Виждаш ли сега, татко – продължила Орелия – защо всички в клуба ти странят от теб.

Бившият губернатор подскочил.

– Никой не страни от мен в клуба!

– Отбягват те! Цял Лондон го знае!

– Абе знаеш ли, дявол да го вземе, сега като ми го каза, взе да ми се струва, че си права – замислено произнесъл сър Ракшо. – Май наистина ме отбягват в клуба. Всичко ми стана ясно. Започнал съм да дегенерирам до състояние на клубна напаст. И очите ми се отвориха благодарение на безстрашното откровение на този прекрасен младеж. Отново прогледнах. Багшот, напълни чашите! Скъпа, имаш ли си портвайн в чашата? А ти, Орелия? Поверявам на твоите грижи бъдещия си зет Арчибалд Мълинър, който тази вечер ми направи безценна услуга и аз просто не знам как да му се отблагодаря. Може би двамата желаете да се поразходите из площада? Както той така мъдро отбеляза преди малко, тази вечер има пълнолуние.

Вън на огрения от луната площад Орелия се разсипала в извинения и признателност.

– Ах, Арчибалд! – възкликнала тя, като му стиснала любвеобилно ръката. – Ако знаеш колко ужасно се чувствам! Не може да не си забелязал, че напоследък се държах тъй хладно. И то само защото ти така се

стелеше пред татко! Признавам естествено, че той дъвче гвоздеи и гълта натрошени бутилки, но направо ми се повдигаше, като те гледах как му се мазнеше. Ти беше за мен супермен, а ето че през последните дни в душата ми се прокрадна сянката на съмнението. Излиза обаче, че през цялото време си дебнел подходящ момент, за да го срежеш. Ти си най-вълшебният мъж на този свят, любов моя!

Е, разбира се, Арчибалд промърморил полагаемото се „но моля те, какво толкова“, ала гласът му звучал глухо и безжизнено. Ужасната ирония на положението му тегнела като планина на плещите. Ето го – обожаван от това чудесно момиче, а най-обикновеното приличие му забранявало да се ожени за него. Не ви трябва френски роман.

– Утре – продължила Орелия – ще ме заведеш в „Савой“ да отпразнуваме случая.

– Дадено – разсеяно се съгласил Арчибалд.

Защото се питал къде ли е най-близката театрална агенция.

В единайсет и половина часа на другата сутрин племенникът ми неохотно се изкачвал по тъмната стълба, водеща към кантората на Айзъдор Маккалъм, прочутия театрален агент, който е обещал на повече хора да им пише, щом се появи подходяща роля, от всеки друг негов колега в Лондон. Настроението на Арчибалд било хамлетовско – колебливо и нерешително. Разумът му подсказвал, че е длъжен да го направи, но – както възразил той на разума си – никой не можел да го принуди да харесва това, което вършел.

Затова се колебаел. И както се колебаел, отгоре се чуло трясване на врата и шум от тичащи крака. Секунда по-късно неизвестно пълно тяло врълхлетяло отгоре му със страховита сила и преплетен в него като неразделно цяло, той се озовал отново на най-долната площадка. Чак когато крехката външна врата не издържала на комбинираното им тегло и Арчибалд засъбирал органите си от тротоара, той установил, че причината за цялата тази шумна активност била закръглена млада дама с оксигенирана коса и яркорозова рокля.

Тя постояла известно време с изплезен език, след което поговорила:

– Да не би да те блъснах, миличко? Много се извинявам.

– Няма нищо – галантно отвърнал Арчибалд и наместил с дясната си ръка едно поизкривено ребро.

– Просто не гледах къде стъпвам.

– Нищо, нищо.

– Кой гледа къде стъпва, когато го е оскърбило едно влечуго! –

продължила възмутената млада дама.

Арчибалд зацъкал съчувствено с език.

– Нима ви е оскърбило някое влечуго?

– Оскърби ме я!

– Такива са влечугите – философски заключил моят племенник.

Но неговото толерантно отношение не допаднало на събеседницата му.

– А, не! Докато имам сили в себе си, няма да го допусна! Чувай! Да ти кажа ли какво ми рече онзи горе? Била съм прекалено дебела, за да играя главни роли във второразредни градове! – Тя подсмръкнала огорчено. – Че кой е прекалено дебел за второразредните градове? Такова нещо е просто изключено! Те там държат героините да са дебели. Само тогава са убедени, че са получила, каквото трябва срещу парите си. „Тази закръглена красавица“ – „Лестър Аргъс“.

– Извинете?

– Цитирах писаното за мен в „Лестър Аргъс“. За моята Джералдин в „Погубен живот“.

Интелектуалните възможности на Арчибалд или поне онези, с които разполагал, взели да се възвръщат.

– Да не би да играете героини в мелодрами? – възкликнал той.

– Дали играя героини в мелодрами? – откликнала тя като ехо. – Дали играя героини в мелодрами? Дали играя героини в мелодрами? Ами че...

За Арчибалд не останало капка съмнение, че тя играела героини в мелодрами.

– Вижте – започнал той. – Какво ще кажете да влезем в най-близкото заведение и да ви почерпя чаша портвайн? Имам да ви направя едно делово предложение.

Тя го изгледала с подозрение.

– Делово ли, каза?

– Делово.

– А няма ли да се опиташ да ме обсипеш със скъпоценности?

– Ни най-малко.

– Тогава може – облекчено въздъхнала тя. – Нямах представа колко трябва да внимава в днешно време едно момиче. Колко мъже в градчета като Хъдърсфилд са ми предлагали разкоша на безчестието само заедо със приела да ме почерпят кифла и чаша какао.

– Да не са били аристократи? – поинтересувал се Арчибалд, който се бил наслушал за моралната разюзданост на тази класа.

– Да – отвърнала събеседничката му. – Преоблечени.

И, потънали в подобни приятни приказки, те стигнали вратата на най-близкото заведение.

Слабо, или по-точно казано, никак не съм запознат с дамите, които играят във второразредни градове героини от мелодрами (продължи господин Мълинър). Затова не съм в състояние да преценя дали госпожица Ивон Малтравърс – това било името върху професионалната визитна картичка, която дамата връчила на племенника ми – е била надарена и дали в онези кръгове интелигентност като нейната е правило или пък средно ниво. Достатъчно е да спомена, че тя не само схванала светкавично сценария, но и не намерила в него нищо озадачаващо. И Арчибалд, който се бил подготвил за дълги и мъчителни обяснения, бил очарован от бързата ѝ схватливост.

– Значи, ви е ясно положението? Разбирате какво се опитвам да кажа? Нахълтвате довчера в „Савой“ и изигравате ролята на измамена девойка.

Госпожица Малтравърс се изкашляла укорително.

– Не измамена, миличко. Винаги съм била привърженичка на чистото изкуство и няма да му изневеря. В смисъл, че героините ми са чисти и неопетнени. Изглежда, не четеш „Бексхил Газет“. „Тя е олицетворение на самата чистота“ – писаха за мен. Това подчертавах известно време и в професионалните си биографии, когато играех Мъртъл в „Пръстът на съдбата“. Затова, ако ми позволиш да внеса една поправка – защото всички ние се трудим за доброто на представлението, – ще бъда неопетнена девойка, която ще иска да те съди за нарушено обещание за женитба.

– Това нали ще свърши същата работа?

– По-добра! – твърдо настояла госпожица Малтравърс. – Наш дълг е в тези безнравствени следвоенни времена да се захванем за плуга и ралото и да потушим пламъците на надигания се прилив от нездравословна двусмисленост.

– И аз това казвам – съгласил се Арчибалд. – Значи, всичко е наред. Ще ви чакам в „Савой“ в девет и четвърт. Вие ще влезете...

– Аз ще се появя! – поправила го госпожица Малтравърс.

– Точно така.

– Отляво. Винаги се появявам отляво. Това подчертава по-добрия ми профил.

– И ще ме обвините, че съм се подиграл с чувствата ви...

– По един вероломен начин – додала тя.

– По най-вероломен начин в... къде ще е?

– Мидълсбро – категорично отсякла актрисата. – И сега ще ти обясня защо. С моите чувства наистина се подиграха веднъж в Мидълсбро, така че ще съумея да придам правдивост и образност на картината, като си спомням за Бъртрам. Той така се казваше – Бъртрам Лашингтън. Но го метнах през коляното си и така го напердаших!

– Довечера няма да е необходимо – побързал да се застрахова Арчибалд. – Разбира се, не бих искал да се меся в концепцията ви или както там го наричат...

– Но аз така виждам ролята!

– Официалните панталони са много тънки, нали разбирате.

– Е, добре тогава – примирила се тя със съжаление. – Както желаете. Орязваме действието, оставяме само репликите.

– Много ви благодаря.

– И знаете ли кое страшно ще ми помогне? – оживила се госпожица Малтравърс. – Сцената си прилича като две капки вода с големия ми хит във второ действие на „Забравената любима“, само че там беше при самия олтар. Дали няма да се съгласите да отложим представлението, докато набавя олтарен реквизит?

– Не, благодаря, предпочитам да свършим набързо още тази вечер.

– Както желаете. Някои реплики ще отпаднат при това положение, но повечето пасват. Нали няма да протестирате, ако ви нарека безсърдечно псе, което трябва да се черви при мисълта, че петни великото име на своите английски прадеди?

– Ни най-малко.

– Значи, решено. Девет и четвърт.

– На минутата! – уточнил Арчибалд.

Вероятно предполагате, че след като всичко се уредило така задоволително, племенникът ми е почувствал огромно облекчение. Нищо подобно Докато чоплел храната си в „Савой“, мисълта, че е изпълнил дълга си на един истински Мълинър, не му стигала, за да го предпази от потиснатост и мрачни предчувствия.

Колко скъпо заплащаме, мислел си той, традициите на своя род. Колко просто щяло да бъде всичко за един не-Мълинър, който би написал на Орелия красноречиво писмо, а сетне би офейкал в чужбина да се спотайва, докато утихне цялата история. А вместо това, ето ни – седи си тук, изправен пред опасността да бъде опозорен в един ресторант, гъмжащ от негови познати и приятели.

А той винаги се гордеел с честното си име. Приятно му било при мисълта, че като се разхожда из Лондон, хората го сочат с пръст и си шепнат: „Това е онзи Мълинър, който имитира кудкудякаща кокошка.“ Ала от тази вечер щели да казват: „Виждаш ли го онзи? Мълинър. Дето беше в центъра на онази незабравима сцена в «Савой».“ Горчиви разсъждения, при това неподслаждани от мисълта, че – увлечена от изкуството си – неговата съучастничка по всяка вероятност щяла да забрави уговорката и все пак да го напердаши.

Затова много разсеяно слушал Орелия. Тя била оживена и радостна и сребристият ѝ смях често надделявал над шума и глъчката. И всеки път пронизвал Арчибалд като с електрическа бормашина.

Огледал се наоколо и потреперил при вида на разкрилата се гледка. Неизвестно защо, докато замислял въпросния маскарад, въображението му си го представяло сред декор, (както би се изразила госпожица Малтравърс), състоящ се само от него и Орелия. Ала очевидно тази вечер в ресторанта се хранели по списък всичките му познати. На една от масите вечерял младият маркиз Пампшир, завеждащ клюкарската рубрика на „Дейли Трибюн“. На две маси от него седял синът на херцог Дачът, който пишел за аналогичната рубрика на „Дейли Поуст“, а около тях били разпръснати други пет-шест графове, барони, виконти и баронети, допринасящи за светските новини на още половин дузина ежедневници. Нямаło съмнение, че случката щяла да бъде отразена от голям брой, макар и не първо качество, вестници.

А в следващия миг съзрял и похлупака на всичко. В ресторанта нахлула майка му, съпроводжана от възрастен господин с вид на бивш военен.

Арчибалд тъкмо бил натъпкал устата си с аншоа върху препечена филийка, когато я зърнал, и ме увери, че рибата се превърнала на трици. Винаги бил обичал и уважавал майка си и дори когато обстоятелствата го убедили, че тя издиша в най-горната част на телосложението си, мисълта да я направи очевидец на замислената сцена го пронизала като кама.

През мъглата, която го обвила, дочул далечния глас на Орелия, но не схванал смисъла на казаното.

- Ъ? – попитал.
- Казах „ето я майка ти“.
- Видях я.
- Изглежда по-добре.
- По-добре от кое?

– Ами нали се беше разстроила – заобяснявала годеницата му. – Защото ѝ се появила двойна брадичка. Един следобед я намерих обляна в сълзи, защото се опитала да я ликвидира с твърдо кисе. Напълно безполезно занимание – и точно така ѝ казах. Само едно нещо помага срещу двойната брадичка и това е новият метод, който вече се използва от цял Лондон. Първо се изправяш и дващест минути пръхтиш като куче. Това укрепва мускулите на шията. След това започваш да дишаш дълбоко и да произнасяш „уиу“, докато те заболи устата. „У“-то не е толкова съществено, но „и“-то е много важно. То въздейства пряко на брадичката и шията, стяга ги и стопява мастните тъкани.

Ресторантът се олюлял пред очите на Арчибалд.

– Какво!

– Сто процента! – настояла Орелия. – Отначало трябва много да си предпазлив, разбира се, защото има опасност да си изкълчиш врата или ченето.

– Искаш да кажеш – задавил се от вълнение Арчибалд, – че цялото това укание и икане е било само някакво си проклето козметично упражнение?

– А, да не си я видял? Сигурно доста си се изненадал. Първия път като видях леля ми да ука и ика, грабнах слушалката и преди да успее да каже „гък“, извиках цялата болница да я освидетелства.

Арчибалд се облегнал назад и задишал тежко. В първия миг изпитал тъпо негодувание срещу съдбата, която те цапардосва по главата и ти проваля живота, при това от скука и нищо друго. Голяма полза, горчиво си казал той, че си действал от най-добри подбуди.

След това недоволството се разпростряло върху категорията „жена“. Жените, разсъждавал той, не бива да ги пускат да се разхождат на свобода. Защото човек никога не знае какъв номер ще му погодят в следващия момент.

Впрочем не – поправил се той. Поне за една жена можел да гарантира какво ще направи в следващия момент. Госпожица Ивон Малтравърс щяла да се появи отляво и да го обвини в опозоряване на доброто честно име на Мидълсброу или нещо подобно.

Хвърлил едно око към часовника си. Стрелките сочели девет и четиринайсет.

– Разбира се, стягането на коремните мускули е нещо съвсем различно – продължила Орелия. – Тогава трябва да пълзиш на четири крака из стаята и да повтаряш „уфа-уфа“. Я! – възкликнала тя и сребристият ѝ смях за пореден път огласил залата. – Какви ли не скици можеш да

видиш в днешно време по ресторантите. Погледни онази жена там на входа!

Арчибалд проследил погледа ѝ и сърцето му направило двойно салтомортале. Защото скицата се оказала госпожица Малтравърс, застанала на прага или както тя би предпочела да се изрази – в авансцената. И оглеждала масите с дирещ поглед.

– Явно търси някого – продължила да коментира Орелия.

Ако някой шегаджия с изискан вкус бе заврял кабърче под седалището на племенника ми, той едва ли е щял да скочи по-чевръсто. Оставала му една-единствена надежда. Може би е щял да предизвика коментари сред вечерящите, но шансът му за спасение бил да запуши с една ръка устата на госпожица Малтравърс, с другата да я стисне за врата, да я изтласка през вратата, оттам в някое такси и да инструктира шофьора да кара към най-отдалечения квартал, а пътем да изхвърли надарената актриса в подходяща канавка.

Подобна политика, както вече споменахме, можела да предизвика коментари. Орелия без съмнение би вдигнала вежди в ням въпрос. Но би могъл да ѝ обясни, че това е едно от най-модерните упражнения за отслабване, целящо стягане на бицепсите и стопяване на излишните мастни клетки под мишниците.

И Арчибалд се стрелнал през ресторанта по-скоро като пума в африканските дебри, отколкото като един Мълинър. А госпожица Малтравърс, щом го съзряла, проговорила:

– А, господин Мълинър, тъкмо ви търсех.

И за голяма изненада на племенника ми репликата била изречена шепнешком. При последната им среща в обществено заведение за хранене гласът ѝ кънтял пълнокръвно и жизнерадостно – и то до такава степен, че няколко нервни клиенти на два пъти се оплакали от него. Ала сега напомнял повече свистенето на пира, отколкото артистичен алт. Обаче дори този скромен начин на изразяване, изглежда, ѝ причинявал страдания, защото болезнено се намръщила.

– Исках да ти съобщя, душко – продължила тя със същия необяснимо шипящ глас, – че стана една малка авария. Каквато съм си загубена, взех, че се вързах от думите на господин Маккалъм и реших да опитам едно от модерните упражнения да стопяване на двойната брадичка. Днес следобед ми го показва една позната. Може би си чувал за него – дето укаш и икаш до припадък. Та първите три „у“-та и две „и“-та минаха добре, но някъде по средата на третото „и“ нещо в гърлото ми прещрака и сега мога да говоря само шепнешком. Все едно, че ме късат с

нажежени щипци. Та такива ми ти работи, душко. Много ми е неприятно, че ще трябва да разочаровам публиката си – нещо, което досега не ми се е случвало – виж „Улвърхамптън Експрес“: „Тази предана на публиката си актриса“. Затова, ако настояваш, ще изнеса представлението, но те предупреждавам, че ефектът няма да е същият. Няма да съм в състояние да се развихря. Тази роля има нужда от истинска игра, а никоя актриса не може да се вихри шепнешком. Ако искаш да знаеш, веднъж в Пийбълс строших два полилея с гласа си! Въпреки това, пак ти повтарям – ако държиш да излезе на сцената, ще го направя.

В първия миг Арчибалд останал безмълвен. Не толкова, защото устата му още била натъпкана с аншоа върху препечени филийки, колкото поради факта, че бил сразен, бил пометен от вълната на чувства, каквито не бил изпитвал от деня, в който Орелия Камърлей се обрекла да бъде негова цял живот.

– Хич не мислете за това – проговорил той най-сетне. – Няма нужда. Поради непредвидени обстоятелства представлението се отлага. Така че сега право у дома, душко, и започнете да се мажете с мехлеми. А аз ще ви изпратя чека още с първата поща.

– Ей, тук, значи, най ме боли.

– Убеден съм – посъчувствал ѝ Арчибалд. – Е, хайде, довиждане, и Господ здраве да ви дава. Ще следя бъдещата ви кариера с огромен интерес.

И се върнал на масата, без изобщо да докосва пода с крака. Орелия била озадачена и изгаряла от любопитство.

– Познаваш ли я?

– О, да – старата ми бавачка.

– Какво искаше?

– Просто дошла да ми честити рождения ден.

– Че ти днес нямаш рожден ден!

– Да, ама нали ги знаеш тези стари бавачки. А сега я ми кажи, съкровище ненагледно, по повод нашата женитба – моята концепция е да хванем двама епископи и да свършим работата както трябва. Не един – нали разбираш, – а двама. Защото, като си имаш резервен, нищо непредвидено не може да ти се натресе. А то днес хората си изключват гласовете на всяка крачка. Да не се оставяме на случайностите и да не рискуваме.

КРАЙ

© 1936 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Code of the Mulliners, 1936

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева
Художествено оформление: Момчил Колчев
Печатни коли 38. Формат 84/108/16
ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997
Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново
ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4566>]